

Qorti tal-Appell
(Kompetenza Inferjuri)
Imhalled Anthony Ellul
Appell Nru: 64/2018/1

Malta Industrial Parks Ltd (C-28965)

vs

Anni 90 Ltd (C-10648)

14 ta' Diċembru, 2018.

- Din hija kawża fejn intalab l-iżgumbrament minn fabbrika u għal kundanna tal-ħlas tal-arretrati ta' kera/kumpens għal okkupazzjoni bla titolu (bid-dispensa mis-smiegħ skont Art 16A tal-Kap 69).**
- Is-soċjeta` attriċi fir-rikors promutur taqħha tat-23 ta' Mejju 2018 ippremettiet:
  - Illi fl-21 ta' Mejju 2014 hija kkonċediet b'titolu ta' kera lis-soċjeta` konvenuta l-fabbrika nru SUB001 fil-Qasam Industrijali ta' San Ġwann għal 10 snin bil-pattijiet u l-kundizzjonijiet kif elenkati fl-iskrittura relattiva, fosthom li l-kirja annwali kienet ta' €41,089.44 (VAT inkluża) u li kellha tithallas kull tliet xhur bil-quddiem, u cioe` €10,272.36 fl-1 ta' Jannar, €10,272.36 fl-1 ta' April, €10,272.36 fl-1 ta' Lulju u €10,272.36 fl-1 ta' Ottubru. (Skrittura lokatizja, Dok A)
  - Illi s-soċjeta` konvenuta kienet moruża fil-ħlas ta' diversi skadenzi u fil-fatt kienu intbagħtu diversi ittri interpellatorji għall-ħlas, iżda minkejja tali ittri baqgħet moruża fil-ħlas, u għalhekk fit-22 ta' Diċembru 2015 hija baqgħet ittra uffiċċjali (fejn interpellat lis-soċjeta` konvenut tħallas il-kera għall-perjodu mill-1 ta' April 2015 sal-31 ta' Diċembru 2015 , i.e. tliet skadenzi: total €30,817.08. **(Ittra uffiċċjali 4241/15, Dok B)**
  - Illi fid-29 ta' Marzu 2016, wara diskussjonijiet bejn il-partijiet, is-soċjeta` konvenuta irrikonoxxiet id-debitu taqħha, u permezz ta' skrittura privata kkostitwixxiet ruħha debitorji taqħha fl-ammont ta' €41,089.44, rappreżentanti kera ta' erba skadenzi, ossia ta' sena: mill-1 ta' April 2015 sal-31 ta' Marzu 2016. Skont tali skrittura kellha isiru pagamenti rateali kull xahar b'effett mill-21 ta' April 2016 sal-21 ta' Novembru 2016 **(Skrittura ta' kostituzzjoni ta' debitu, Dok C)**
  - Illi s-soċjeta` konvenuta baqgħet inadempjenti għalkemm fil-14 ta' Ġunju 2016 is-soċjeta` konvenuta ħallset €10,273.62. Għalhekk fis-7 ta' Diċembru 2016 is-soċjeta` attriċi interpellat lis-soċjeta` konvenuta b'ittra uffiċċjali oħra sabiex tħallas l-ammont pendenti, li issa kien tela' għal €61,632.90. Spjegat li tal interpellazzjoni saret għall-

għanijiet ta' terminazzjoni tal-kirja skont klawnsola 6 tal-iskrittura lokatizja (**Ittra ufficċjali 4029/16, Dok D**)

- Illi s-soċjeta` baqgħet moruża u sat-30 ta' Settembru 2017 l-ammont pendenti kien tela' għal €92,449.98 (**Prospett, Dok E**)
  - Illi bl-ittra tal-11 ta' Ottubru 2017, il-kirja giet itterminata fit-termini tal-kuntratt u s-soċjeta` konventa giet interpellata tivvaka mill-fabbrika (**Ittra, Dok F**).
  - Illi s-soċjeta` konvenuta baqgħet inadempjenti u in okkupazzjoni tal-fond, u l-kumpens li għandu jitħallas skont il-kuntratt huwa dak li kien jiddekorri mill-1 ta' Ottubru 2017, l-1 ta' Jannar 2018 u l-1 ta' April 2018 (€30,817.08).
  - Illi għalhekk is-soċjeta` konvenuta hija debitrice fl-ammont (kumplessiv) ta' **€123,267.06**.
  - Illi dan kollu jikkostitwixxi ksur tal-pattijiet lokatizji sija skont l-Artikolu 1570 tal-Kodiċi Civili, kif ukoll skont il-klawsola 6 tal-iskrittura lokatizja, fejn hemm provdut li f'każ ta' morizita għal aktar minn 45 jum, hija tista' tirrikorri għal azzjonijiet legali fil-konfront tagħha, inkluż għat-terminazzjoni tal-lokazzjoni u l-eventwali **zgumbrament**.
  - Illi jikkonkorru l-elementi preskritti mill-**Artikolu 16A tal-Kap 69** sabiex il-kawża tiġi deciza bid-**dispensa mis-smiegh**.
3. Għalhekk talbet lill-Bord sabiex jordna lis-soċjeta` konvenuta biex fi żmien qasir u perentorju tiżgombra mill-fabbrika SUB001 ġewwa l-Qasam Industrijali ta' San Ġwann u tirrilaxxa l-pussess liberu u battal tal-istess a favur tagħha (s-soċjeta` attriċi) u sabiex jikkundannaha thallasha s-somma ta' €123,267.06 rappreżentanti skadenzi ta' kera. Bl-ispejjeż, inklużi dawk tal-ittri ufficċjali 4241/15 u 4019/16 u bl-imgħax legali kontra s-soċjeta` konvenuta.
4. Fis-seduta tal-9 ta' Lulju 2018 quddiem il-Bord li Jirregola l-Kera:
- (a) Id-difensur tas-soċjeta` konvenuta (Dr J Brincat) talab li s-soċjeta` konvenuta tingħata d-dritt li tressaq l-eċċezzjonijiet tagħha, u dan in vista tal-fatt li l-ħlasijiet ta' kera ma sarux minħabba forza maġġuri, "*billi n-negozju li kellha f'Dubai mar ħażin għaliex il-fabbrika inħarqet*". Inoltre irrileva li l-proċedura tal-giljottina ma tagħtix smiegh xieraq f'dan il-każ lis-soċjeta` konvenuta.
- (b) Id-difensur tas-soċjeta` attriċi (Dr J Bonello) dwar il-kwistjoni ta' indoli

kostituzzjonali li tqajmet irrileva li din m'għandhiex tiġi investigata mill-Bord tal-Kera stante li taqa' taħt il-kompetenza ta' qorti oħra; u dwar l-allegazzjoni tal-forza maġġuri li tqajmet irrileva li din mhix eċċezzjoni valida fiċ-ċirkostanzi.

(c) Il-Bord, wara li sema' s-sottomissjonijiet tal-partijiet, qies li s-soċjeta` konvenuta ma ppruvatx fuq bażi *prima facie* li għandha eċċezzjonijiet validi x'tagħti u għalhekk (għar-raġunijiet li jissemmew fis-sentenza) ċaħad it-talba tas-soċjeta` konvenuta u laqa' t-talbiet kollha tas-soċjeta` attriċi. Għall-fini tal-iżgumbrament mill-fabbrika ta lis-soċjeta` konvenuta terminu perentorju ta' xahrejn.

5. Fis-27 ta' Lulju 2018 il-konvenuta appellat mis-sentenza u talbet lil din il-qorti sabiex tirrevoka s-sentenza tad-9 ta' Lulju, 2018 u tħassarha fl-effetti tagħha, u fi kwalunkwe każ tirreferi l-kwistjoni mqajma dwar il-vjolazzjoni tal-Artikolu 6 (tal-Konvenzjoni Ewropea) quddiem il-Prim 'Awla tal-Qorti Ċivili.

6. **L-aggravji** tal-konvenuta huma s-segwenti:

(1) Kwistjoni taħt l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem

Fl-ewwel lok b'riferenza għall-kwistjoni sollevata minnha li l-proċedura tal-giljottina (l-Artikolu 16A tal-Kap 69) tivvjola d-dritt għal smiegħ xieraq, targumenta li l-Bord ma kellux jgħaddi biex jikunsidra t-talbiet tas-soċjeta` attriċi imma kellu waħda minn żewġ toroq: (i) jew li jiddikjara li t-talba hija frivola u vessatorja (ii) jew li jibgħat il-kwistjoni quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili (Sede Kostituzzjonali) sabiex tkkunsidra tali ilment. Issostni għalhekk li din il-Qorti tal-Appell Inferjuri għandha **tissopprassjedi** u tibgħat il-kwistjoni quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili sabiex tiġi legalment deċiża.

(2) Fil-mertu: il-prinċipju *nemo ad impossibilita tenetur*

Fit-tieni lok tgħid li kollox kien marbut mal-fatt li n-negożju tagħha kien marbut ma' dak ta' Dubai u li anke l-arranġamenti kollha kienu saru mill-fabbrika ta' Dubai. Targumenta li ma ġiex ikkontestat li din il-fabbrika inħarġet u li għalhekk għabet "*force majeure*" fuqha, u bħala riżultat sabitha diffiċli biex tħallas id-debitu tagħha.

(3) Fil-mertu: il-prinċipju *iura novit curia*

Fit-tielet lok targumenta illi ladarba s-soċjeta` attriċi qed tippretendi li hija tterminat il-kirja, u li allura hija (s-soċjeta` konvenuta) qegħda tokkupa l-fabbrika mingħajr titolu), il-kwistjoni ma kinitx iktar dwar kera. Konsegwentement meta ġiet intavolata l-kawża ma kienx iktar kompetenti l-Bord li Jirregola l-Kera. Iżżid tgħid li din il-kwistjoni tal-kompetenza kellu jqajjimha l-Bord *ex officio* imqar jekk ma kienx hemm kontestazzjoni fir-rigward.

7. Fit-13 ta' Awwissu 2018 is-soċjeta` attriċi wiegħbet biex tgħid li s-sentenza appellata hija ġusta u timmerita konferma u li l-appell odjern għandu jiġi miċħud bl-ispejjeż. In oltre' sostniet li l-appell huwa wieħed frivolu u vessatorju u stiednet lil din il-qorti tikkunsidra jekk għandhiex timponi *doppie spese*.
8. Għal dawk li huma fatti, il-qorti tosserva:
  - i. Fil-21 ta' Mejju, 2014 il-partijiet iffirmaw kuntratt ta' lokazzjoni li bih l-appellanti nġhatat b'lokazzjoni l-fond oġġett tal-kawża. Klawżola 7 tipprovdi li sid il-kera hu intitolat li jittermina l-lokazzjoni fil-każijiet kontemplati fi klawżola 6 tal-kuntratt. Waħda miċ-ċirkostanzi hi meta l-inkwilin ikun moruż fil-kera, "*... for forty five (45) days after becoming due, whether formally demanded or not*".
  - ii. Fit-22 ta' Diċembru, 2015 l-appellata ppreżentat ittra ufficjali li

- biha sejthet lill-appellanti sabiex tħallas is-somma ta' €30,817.08 kera għall-perjodu l-1 ta' April, 2015 sal-31 ta' Diċembru, 2015.
- iii. Fid-29 ta' Marzu, 2016 il-partijiet iffirmaw kuntratt fejn iddikjaraw li l-appellanti għandha tħallas arretrati ta' kera fl-ammont ta' €41,089.44 u ġie miftiehem il-modalita' tal-ħlas.
- iv. Fis-7 ta' Diċembru, 2016 l-appellata pprezentat ittra ufficjali kontra l-appellata li biha nterpellata tħallas is-somma ta' €61,632.90 kera għall-perjodu bejn l-1 ta' Lulju, 2015 sal-31 ta' Diċembru, 2016.
- v. Fil-11 ta' Diċembru, 2017 l-appellata bagħtet ittra legali lill-appellanti, fejn infurmata li skont klawżola 6 tal-kuntratt ta' lokazzjoni, il-kirja kienet qegħda tiġi tterminata minħabba morożita fil-ħlas tal-kera. Fl-istess waqt interpellata toħroġ mill-fond u sabiex tirritorna ċ-ċwieviet lill-appellata.
- vi. Fit-23 ta' Mejju, 2018 l-appellata pprezentat il-kawża fil-Bord Li Jirregola l-Kera ai termini tal-artikolu 16A tal-Kap. 69.
- vii. L-ewwel seduta saret fid-9 ta' Lulju, 2018 li fiha l-konvenuta talbet permess biex titħalla tiddefendi l-kawża peress li l-arretrati tal-kera ma tħallsu minħabba forza maġġuri minħabba li n-negozju li kellha f'Dubai mar ħażin peress li nħarqet il-fabbrika, u minħabba li l-proċedura taħt l-artikolu 16A ma tagħtix smiegħ xieraq lis-soċjeta' konvenuta.
- viii. F'dik l-istess seduta l-Bord iddeċieda, "*... illi s-soċjeta intimata ma ppruvatx fuq bażi prima facie illi għandha eċċezzjonijiet validi x'tagħti u dan għar-raġunijiet li ser jiġu dettaljament msemmija fis-sentenza, għalhekk jiċħad it-talba tas-soċjeta intimata*". Wara ta s-sentenza fejn laqa' t-talbiet tal-attriċi.

Konsiderazzjonijiet.

L-ewwel aggravju: il-kwistjoni dwar il-ksur tad-dritt ta' smiegħ xieraq.

9. Fl-ewwel aggravju s-soċjeta` konvenuta tilmenta li għaladarba fis-seduta quddiem il-Bord hija ilmentat li l-proċedura tal-giljottina (**Art 16A tal-Kap 69**) ma tagħtihiex smiegħ xieraq, il-Bord kellu jew jiddeċiedi li t-talba¹ (sic) hija frivola u vessatorja jew jibgħat il-kwistjoni quddiem il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili (*Sede Kostituzzjonali*) sabiex hija tikkunsidra tali ilment.
10. Id-dritt għal smiegħ xieraq huwa protett kemm mill-Kostituzzjoni ta' Malta kif ukoll mill-Konvenzjoni Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem (li permezz tal-Kap 319 tal-Liġijiet ta' Malta l-artikoli sostantivi tal-Konvenzjoni huma parti mill-Liġijiet ta' Malta u esegwibbli bħala tali). Għalkemm fis-seduta tad-9 ta' Lulju 2018 is-soċjeta` konvenuta ilmentat li l-Artikolu 16A tal-Kap 69 ma jagħhihiex smiegħ xieraq (ossia jiksriha d-dritt tagħha għal smiegħ xieraq) ma speċifikatx jekk dan hux taħt l-Artikolu 39(2) tal-Kostituzzjoni u/jew taħt l-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni. Huwa biss fl-istadju ta' dan l-appell li tinkwadra l-ilment tagħha taħt l-Artikolu 6(1) tal-Konvenzjoni.
11. Rilevanti huma l-artikoli:-

Artikolu 46(3) tal-Kostituzzjoni ta' Malta:

*"Jekk f'xi proċeduri f'xi **gorti** li ma tkunx il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili jew il-Qorti Kostituzzjonali tqum xi kwistjoni dwar il-ksur ta' xi waħda mid-dispożizzjonijiet tal-imsemmija artikoli 33 sa 45 (magħdudin), dik il-**gorti** għandha tibgħat il-kwistjoni quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili kemm-il darba fil-fehma tagħha t-tqanqil tal-kwistjoni ma tkunx sempliċiment frivola jew vessatorja; u dik il-qorti għandha tagħti d-deċiżjoni tagħha fuq kull kwistjoni mibgħuta quddiema skont dan is-subartikolu, u bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu, il-qorti li quddiemha tkun qamet il-kwistjoni għandha tidisponi mill-kwistjoni skont din id-deċiżjoni."*

Artikolu 4(3) tal-Kap 319 (Att Dwar il-Konvenzjoni Ewropea):

*"Jekk f'xi proċedimenti f'xi **gorti** li ma tkunx il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili jew il-Qorti Kostituzzjonali tqum xi kwistjoni dwar il-ksur ta' xi wieħed mid-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali, dik il-**gorti** għandha tibgħat il-kwistjoni quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili kemm-il darba fil-fehma tagħha t-tqanqil tal-kwistjoni ma tkunx sempliċiment frivola jew vessatorja; u dik il-qorti għandha tagħti d-deċiżjoni tagħha fuq kull kwistjoni mibgħuta quddiema skont dan is-subartikolu, u bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tas-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu, il-qorti li quddiemha tkun qamet il-kwistjoni għandha tidisponi mill-kwistjoni skont din id-deċiżjoni."*

---

¹ evidentement qed tirreferi **kwistjoni imqanqla minnha** li hemm ksur tad-dritt tagħha għal smiegħ xieraq

12. Iż-żewġ disposizzjonijiet qegħdin jikkontemplaw sitwazzjonijiet fejn f'*procedimenti f'xi qorti li ma tkunx il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili jew il-Qorti Kostituzzjonal'* tqum xi kwistjoni dwar il-ksur ta' xi dritt fundamentali, u jipprovdu li f'tali każ, dik il-**"qorti"** għandha (kemm-il darba jidhrilha li t-tqanqil tal-kwistjoni ma tkunx waħda frivola jew vessatorja) tirreferiha lill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili.
13. Apparti l-kwistjoni dwar jekk il-Bord jikkwalifikax bħala qorti, ma jidhirx li fis-seduta tad-9 ta' Lulju, 2018 il-konvenuta talbet lill-Bord sabiex jordna riferenza. Dan hu evidenti wkoll mis-sentenza li ta l-Bord li ma fehemx l-argument tad-difensur tal-appellanti, bħala talba sabiex il-Bord jordna riferenza taħt l-imsemmija disposizzjoni tal-liġi.
14. F'kull każ jidher li l-ġurisprudenza hi fis-sens li l-Bord m'huwiex **"qorti"** għall-finijiet tal-Artikolu 46(3) tal-Kostituzzjoni u tal-Artikolu 4(3) tal-Kap 319. Il-Qorti Kostituzzjonali fil-kawża **"Kummissarju tal-Artijiet vs Ignatius Licari"** deciza fit-30 ta' Ġunju 2004 qalet li l-Bord tal-Arbitraġġ dwar l-Artijiet mhux "qorti" għall-finijiet tal-Artikoli 46(3) tal-Kostituzzjoni u tal-Artikolu 4(3) tal-Kap 319:

*"...hemm żewġ interpretazzjonijiet li jistgħu jingħataw lill-kelma "qorti" – waħda li tillimita din il-kelma għal dawg l-organi li jiffurmaw parti mill-istruttura ġudizzjarja ordinarja (u li huma dejjem presjeduti minn Imħallef jew Maġistrat) u oħra li testendi din il-kelma għal kull organu (li jista' jissejjaħ anke "tribunal", "bord", "kummissjoni", "panel" eċċ) li għandu ċerta funzjoni aġġudikanti simili għal dik ta' organu li jissejjaħ "qorti" u li jifforma parti mill-istruttura ġudizzjarja ordinarja kif ingħad. **Pero` wiehed ma jistax jargumenta li, għax tali organu għandu l-istess funzjoni simili għal dik ta' "qorti" allura dak l-organu hu "qorti" għall-fini tas-subartikolu (3) tal-Artikolu 46 tal-Kostituzzjoni u l-artikolu kkorrispondenti tal-Kap 319.***

...

...din il-Qorti tafferma li l-qrati li l-legislatur qed jirreferi għalihom fis-subartikolu (3) tal-Artikolu 46 tal-Kostituzzjoni (moqri fid-dawl kemm tal-Artikolu 47(1) kif ukoll tad-dispożizzjonijiet l-oħra tal-Kostituzzjoni), kif ukoll fis-subartikolu (3) tal-Artikolu 4 tal-Kap 319 li ġie meħud testwalment mill-Kostituzzjoni, huma, fil-kamp ċivili, il-Qorti Ċivili, il-Qorti tal-Appell u l-Qorti Kostituzzjonali kwantu qrati superjuri, u l-Qorti tal-Maġistrati (Malta) u l-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) kwantu Qrati Inferjuri; u fil-kamp penali il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) u l-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) għal dak li huma qrati inferjuri, u l-Qorti Kriminali u l-Qorti tal-Appell Kriminali għal dak li huma qrati superjuri. Il-Bord ta' Arbitraġġ dwar Artijiet la jista' jiġi kkunsidrat bħala qorti superjuri u lanqas bħala qorti inferjuri f'dan is-sens; u għalhekk l-artikolu 46(3) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 4(3) tal-Kap 319 ma japplikawx għalih".

15. Hekk ukoll fil-kawża fl-ismijiet "***Anthony Grech vs Claire Calleja***" deciza mill-Qorti Kostituzzjonali fid-29 ta' Frar 2009 kien deciz li għall-finijiet tal-imsemmija disposizzjonijiet tal-liġi, it-Tribunal għal Talbiet Żgħar m'huwiex "qorti".
16. L-azzjoni li pproponiet l-appellata kienet *ai termini* tal-artikolu 16A tal-Kap. 69.
17. Quddiem il-Bord l-appellanti ma qajmitx l-eccezzjoni li l-procedura speċjali sommarja kontemplata fl-Artikolu 16A tal-Kap. 69 ma tapplikax għall-każ in eżami. Lanqas ma sar xi argument simili fir-rikors tal-appell.
18. Pero' fir-rikors tal-appell, l-appellanti talbet sabiex din il-qorti tordna r-riferenza kostituzzjonali. Tant hu hekk li fl-ewwel aggravju talbet lil din il-qorti sabiex tissoprasjedi u, "*... tibghat il-kwistjoni quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili biex tigi legalment deciza*".
19. Taht il-procedura speċjali kontemplata fl-artikolu 16A tal-Kap. 69, il-konvenut m'għandux il-jedd awtomatiku li jiddefendi ruħu billi jipprezenta twegiba. Il-liġi tipprovdi li l-Bord għandu minnufih jilqa' t-talba tal-attur meta l-konvenut:
  - i. Ma jidhirx għas-seduta li fiha jinstema' r-rikors ġuramentat; jew
  - ii. Ma jikkontestax il-procedura bħala irregolari jew inapplikabbli għall-każ; jew
  - iii. Ma jissodisfax b'xhieda ġuramentata, li jkollu difiża *prima facie* fid-dritt jew fil-fatt; jew
  - iv. Ma jizvelax dawk il-fatti jew punti ta' liġi li jistgħu jitqiesu li jkunu sufficjenti biex jintitolawh jiddefendi l-kawża.
20. Ovvjament hi fid-diskrezzjoni tal-Bord Li Jirregola l-Kera jekk għandux jithalla jiddefendi l-kawża, materja li xorta tibqa' soġġetta għal stharriġ permezz ta' appell.
21. Il-procedura kontemplata fl-artikolu 16A tal-Kap. 69 hi speċjali għaliex il-konvenut m'għandux jedd awtomatiku li jipprezenta twegiba fejn jagħti r-

ragunijiet għalfejn it-talba tal-attur għandha tkun miċhuda u wara jinstemgħu l-provi tal-partijiet. F'dik il-proċedura l-konvenut jithalla jiddefendi l-kawża biss jekk jissodisfa waħda mit-tlett kondizzjonijiet li ssemmew f'paragrafu 19(ii), (iii) u (iv) ta' dan id-digriet.

22. Fir-rigward ta' dik il-proċedura sommarja speċjali jaf iqumu kwistjonijiet dwar *equality of arms* u l-kunċett ta' *adversarial proceedings* li huma meħtieġa sabiex parti jkollha smiegħ xieraq. Dan ukoll peress li jekk tintlaq' t-talba tal-attur sabiex il-kawża tkun deċiża bil-proċedura sommarja speċjali, il-konvenut ma jithallix jiddefendi ruħu u l-ligi tipprovdi li **I-Bord "għandu minnufih iġhaddi biex jagħti sentenza, fejn jilqa' t-talba tar-rikorrent"**. Tqum id-domanda dwar jekk sabiex konvenut ikollu smiegħ xieraq f'kawża ċivili kif inhi dik tal-lum, iridx ikollu mill-bidunett l-opportunita' li jipprezenta twegjiba u wara l-kawża tiegħu l-kors normali tagħha bil-ġbir tal-provi. Sabiex ikun hemm smiegħ xieraq, biżżejjed li l-Bord f'seduta waħda jiddeċiedi mad-daqqa t'għajn dwar jekk hemmx punti ta' fatt jew ta' dritt li jiġġustifikaw li l-konvenut jithalla jiddefendi l-kawża ?
23. Il-qorti hi tal-fehma li l-kwistjoni li qajmet l-appellanti m'hijiex frivola jew vessatorja u għaldaqstant ser tilqa' t-talba u tordna riferenza.

Għal dawn il-motivi tiċhad l-ewwel parti tal-ewwel aggravju u fl-istess waqt tordna riferenza lill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili sabiex twieġeb għad-domanda dwar jekk il-proċedura kontemplata fl-artikolu 16A tal-Kap. 69 tal-Liġijiet ta' Malta tiksirx il-jedd fundamentali ta' smiegħ xieraq tal-konvenut kif garantit bl-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea u l-artikolu 39(2) tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

Spejjeż jibqgħu riżervati għal wara l-eżitu finali tal-imsemmija riferenza.

Anthony Ellul.